

Havada asılı duran alacakaranlık gibi öyküler

17 seçme öykünün yer aldığı 'Emily'ye Bir Gül'de William Faulkner, beyazlar, Kızılderililer ve siyahlar arasındaki hiyerarşik ilişkiyi gündelik hayatın yeknesaklığında iç yakıcı bir şekilde anlatıyor.

METİN CELÂL
metincelal@gmail.com

William Faulkner romanlar, kısa öyküler, senaryolar, şiir, denemeler ve bir oyun yazmış velut bir yazar. Edebiyata ilgisi çocukluğunda evde dinlediği hikâyelerle başlamış. İç savaş, kölelik, ırk ayrımı ve ailesi hakkında büyüklerinin anlattığı hikâyeleri dinlemiş. Başarılı bir işadama, yazar ve bir iç savaş kahramanı olan büyük büyük dedesinin kahramanı olduğu öyküler aile içinde çok anlatılmış.

Faulkner yazmaya çok genç yaşlarda şiirler ve kısa öykülerle başlamış. İlk yayımlanan eseri de 1924 tarihli bir şiir kitabı: 'The Marble Faun'. İlk romanı da hemen ertesi yıl 1925'te yayımlanan 'Soldier's Pay'. Çok sayıda öykü yazıp dergilerde yayımlatmasına ve bu öyküler büyük ilgi görmesine rağmen ilk öykü kitabı 1931'de basılıyor. 'These 13' adlı kitapta 'Emily'ye Bir Gül', 'Kırmızı Yapraklar', 'O Akşam Güneşi' ve 'Kuru Eylül' gibi öyküler yer almış. Biz Faulkner'i daha çok 'Ses ve Öfke', 'Döşegimde Ölürken' gibi romanlarıyla tanıyoruz. Öykülerini tek tek belki dergilerden anımsasam da Türkçede kitap halinde yayımlandıklarına dair bilgim yoktu.

Faulkner'in seçme öykülerini; 'Emily'ye Bir Gül'ü yayıma hazırlarken Güven Turan, ilginç bir seçki yapmış, geçmişte yapılan nitelikli, usta elinden çıkma çevirileri de dikkate almış. Kitabın künye sayfasında "Bu kitapta yer alan öykülerden 'Elly', 'Dr. Martino' ve 'Carcassonne' daha önce 'Doktor Martino' adlı derlemede (çev. Bilge Karasu, Yenilik Yayınları, 1956), 'Kuru Eylül', 'O Akşam Güneşi', 'Kırmızı Yapraklar' ve 'Bir Adalet' ise daha önce 'Kırmızı Yapraklar' adlı derlemede (çev. Ülkü Tamer, Ataç Kitabevi, 1959) yer almıştır" bilgisi geçiyor. Çevirmenler soyadlarına göre şöyle sıralanıyor: Aysun Arslan, Necla Aytür, Ünal Aytür, Ayberk Erkay, Gül Ülker Gül, Bilge Karasu, Ülkü Tamer, Güven Turan ve Burcu Uğuz. Gerçek bir kadirbilirlik örneği ve geçmişte yapılmış nitelikli çevirilerin kalıcılığı açısından iyi bir örnek. Türkçedeki Faulkner külliyatının önemli bir eksikliği de giderilmiş oluyor böylece.

'Emily'ye Bir Gül'de Faulkner'in aralarında 'Emily'ye Bir Gül', 'Ambar Kundakçısı' ve 'O Akşam Güneşi'

gibi en ünlü öykülerinin de olduğu 17 öykü yer alıyor.

Faulkner, öykülerinin ve romanlarının çoğunu, memleketi Oxford, Mississippi'nin ilçe merkezi olduğu Lafayette'e dayanan ve neredeyse coğrafi olarak özdeş olan hayali Yoknapatawpha County'de kurar. Bu öykülerde de coğrafya aynı ve Faulkner kendine has ayrıksı bakışı ile imgelerle donanmış betimlemeler yapıyor. Kahramanları ise eski köleler veya kölelerin torunları, fakir beyazlar, köylü veya işçi Güneyliler, köle sahibi Kızılderililer ve Güneyli aristokratlar.

Gotik veya grotesk hikâyeler anlatıyor Faulkner. Irk ayrımının, kölelere yapılan insanlık dışı muamelelerin nasıl içselleştirilmiş olduğu öncelikle dikkatimi çeken olgu oldu. Beyazlar, Kızılderililer ve siyahlar arasında yaşanan ve bu sıralamaya uygun hiyerarşik hal alan ilişkiyi Faulkner, gündelik hayatın yeknesaklığında, sıradanmış gibi anlattığı olaylardan yola çıkarak iç yakıcı bir şekilde anlatıyor. Güney'in toplumsal ruh halini ustalıkla resmediyor.

Faulkner'in anlatımı romanlarındaki bilinçakışı tekniği kadar olmasa da kolayca nüfuz edilemeyen, imgelerle örülü, yalın gibi görünen ama karmaşık ve çok boyutlu. Sıradan, çok basit bir olayı olabildiğince berrak anlatırken araya giren farklı bakış açıları, değişik sözcük kullanımları okuru sarsıyor ve arkada gizli dehşeti fark ediyorsunuz. Yavaş, dikkatli ve sindirerek, bazı cümleleri tekrar tekrar okumayı gerektiriyor öyküler. Ama onun kendine has dünyasına girip Güney'in tozlu kasabalarında dolaşmaya, diğer öykülerden ya da romanlardan tanıdığınız kahramanlarıyla yeniden karşılaşmaya başladığınızda öykülerden kopamıyorsunuz.

Faulkner'a Nobel Edebiyat Ödülü'nü romanları için vermiş olsalar da öykünün büyük ustalarından olduğu bu seçkide bir kez daha anlaşılıyor. ■

EMILY'YE BİR GÜL
William Faulkner
Yapı Kredi Yayınları, 2019
285 sayfa, 35 TL.